

Szociális biztonság / életfenntartás
Finnország

C

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A szociális biztonság és életkörülmények áttekintése

A finn nyugdíjbiztosítási rendszer az állampolgári nyugdíj és a foglalkoztatási nyugdíj elemein alapszik. Az állampolgári nyugdíj keretében minden nyugdíjas korú finn polgárnak egy meghatározott összeget folyósítanak, mely a létminimumot fedezi. Mindenki aki Finnországban szabályos foglalkoztatást tudhat maga mögött, bizonyos kor elérése után ezen az állampolgári nyugdíjon felül, foglalkoztatási nyugdíjat is kap, melynek nagyságát a korábbi fizetése és a foglalkoztatás időtartama határozza meg. Ez alapján negyven év munkaviszony után a korábbi fizetés 60 %-a várható. Azok, akik állami szektorban dolgoztak, már 30 szolgálati év után nyugdíjba mehetnek és a fizetésük 66 %-át kapják meg. Az átlagos nyugdíjba vonulási életkor 65 év, karkedvezményes nyugdíjat 60 éves kortól lehet igénybe venni, azok pedig akik nem óhajtanak nyugdíjba vonulni, ezt eltolhatják még 65 év fölé is. Az állampolgári nyugdíjra való igénynek nem feltétele a foglalkoztatottság. A külföldiek 5 év Finnországban tartózkodás után vehetik ezt igénybe, a többi skandináv országból származók pedig 3 év tartózkodás után.

Mindenki aki Finnországban él, betegbiztosítással kell hogy rendelkezzen. Az alkalmazottak esetében a törvény szerint a munkaadó és a munkavállaló a szociális biztosításra járulékot fizet.

A betegbiztosítás magában foglalja az orvosi ellátás nagy részét, a gyógyszereket, a betegséggel kapcsolatban felmerülő utazási költségeket, a táppénzt, családi pótlékot, valamint betegápolási és rehabilitációs hozzájárulást nyújt a beteg gyermekek szülei számára.

A betegbiztosítás törvény szerint az összes felmerülő költség egy bizonyos részét fedezi, és a biztosított személy is kénytelen a költségek egy részét viselni.

A finn munkanélküli ellátás két részből áll: egyrészt a korábbi munkabértől függő támogatási arányból, melyet csak meghatározott munkaviszonyban töltött idő után lehet igénybe venni, másrészt létezik általános munkanélküli segély, mely egy alapellátást biztosít.

A munkanélküli ellátás kifizetése tehát két részből tevődik össze (általános és munkaviszonytól függő részből). Az általános munkanélküli segély munkahelyvesztés esetén minden munkaképes korú számára elérhető. Ahhoz, hogy a munkaviszonytól függő munkanélküli támogatást megkaphassa az ember, munkanélküli pénztárban kell biztosítania magát. Egyébként a tagság nem kötelező.

Akinek tanulmányokat folytat Finnországban, a létfenntartására tanulói kedvezményeket vehet igénybe. A finn főiskolákon menzák működnek, ahol olcsóbban lehet étkezni. A diákszállások mellett, melyeken az egyetemeken keresztül adnak bérbe szobákat, a hallgatók számára léteznek magánalapítványok is, amelyek kedvezőbb áron kínálnak szobákat a hallgatók számára. Az aki hosszabb időt tervez Finnországban eltölteni, inkább keres magának lakást. Finnországban a bérleményekre vonatkozóan vannak bizonyos előírások (pl. a bérleményekhez kötelezően tartoznak beépített szekrények és konyha) melyek a beköltözést egyszerűbbé teszik. Ami sokak számára talán még vonzóbb mindennél, hogy nagyon sok ház pincéjében még szauna is található.

Az aki a finnországi tanulmányai alatt unatkozik, diákmunkát is vállalhat, mellyel havi bevételét megnövelheti. Mindenesetre itt is érvényes a munkahelyhiány, ezért a diákoknak nehéz munkát találni.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Szociális biztonság/létfenntartás

A társadalombiztosítás szervezete és finanszírozása.....	3. old
A szociális biztonság rendszere Finnországban	4. old

Nyugdíjbiztosítás

Kereső- és időskori nyugdíjak.....	6. old
Hátrahagyottak nyugdíja, temetési segély.....	7. old
Illetékes intézetek.....	10. old

Betegbiztosítás

Állami betegellátás, dologi szolgáltatások, táppénz.....	13. old
Adatok az orvosi ellátásról, orvosi- és kórházi költségek privát kezelés esetén.....	16. old

Munkanélküliségi biztosítás

A munkanélküliségi biztosítás rendszerének reformja.....	18. old
<i>A munkanélküliségi biztosítás Finnországban</i> *	19. old

A létfenntartás költségei

<i>Létfenntartási költségek egyetemi, főiskolai hallgatók számára</i>	21. old
A lakás- és energiaellátás költségei, átlagos havi igény.....	24. old

* A tartalomjegyzékben dőlt betűvel szedett (al) címek a 2001.májusában és 2002.augusztusában – a mappa aktualizálása során – bekerült részeket jelzik. (K.J. – a ford.)

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A társadalombiztosítás szervezete

Finnországban a szociális biztosítás a következőkre bontható:

- állami betegellátás és betegbiztosítás,
- munkahelyi baleset, és foglalkozási megbetegedés esetére járó juttatás,
- előrehozott nyugdíj és rokkantsági ellátás,
- özvegyi nyugdíj és temetési segély,
- munkanélküliségi juttatás,
- családi pótlék.

Finnországban ezen támogatások juttatása részben az ott lakás, részben pedig a munkaviszonyban eltöltött időn alapszik.

A szociális biztosítás rendszere és finanszírozása

A szociális biztosítás rendszere a kötelező biztosításon alapszik, és törvényben szabályozott. A rendszer különlegessége, hogy egyes részterületeket a magánbiztosító társaságok látnak el.

Az ottlakáson alapuló szociális biztosítási rendszert a szociális biztosítási hivatal igazgatja, mely nyilvános, független közintézmény. Az intézmény vezetése közvetlenül a Parlament felügyelete alá tartozik.

A dologi juttatásokért a helyi hivatalok a felelősek. A magán gazdaságban dolgozók munkaviszonyon alapuló nyugdíját nyugdíjbiztosító társaságok, nyugdíjpénztárak és alapítványok intézik. A magánszektorban ez a központi nyugdíjbiztosító felügyelete alá tartozik. Az állami hivatalok dolgozóinak nyugdíjrendszerét az államkincstár, a szolgáltatásban dolgozók nyugdíjrendszerét pedig a helyi nyugdíjhivatalok intézik.

A magánbiztosító társaságok a munkahelyi balesetekért és a munkahelyi megbetegedésekért vállalnak biztosítást. Az állami alkalmazottak balesetbiztosításáért ezzel szemben az állami kincstár a felelős.

A munkanélküliek alapjuttatását a szociális ellátó hivatal végzi. Együttműködve a terület dolgozóinak munkanélküli pénztáraival ez a szervezet illetékes a végkielégítések kifizetésében. Ezeknél a pénztáraknál a tagság önkéntes.

A szociális biztonság juttatásait a munkavállaló és a biztosított személy szociális biztosításán keresztül az állam és a helyi hivatalok finanszírozzák. 1993 eleje óta a munkavállalók kötelesek társadalombiztosítást fizetni.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A társadalombiztosítás Finnországban és nemzetközi koordinálása

A társadalombiztosítás rendszere Finnországban

A társadalombiztosítás leginkább finnországi lakhelyen alapszik. A rendszert adó, és munkavállalói és munkaadói befizetések finanszírozzák.

Betegség és anyaság

A betegség- és anyasági támogatás két rendszeren alapszik. A népegészség és a kórházi szolgáltatás állami rendszere a Finnországban élő személyek számára nyújt szolgáltatásokat. A páciensek egy kis önálló hozzájárulást is kötelesek fizetni. A külföldiek hozzájárulása magasabb. Továbbá ehhez jön még a magánorvosok honorárium, a vizsgálatok és a betegápolás költségei, valamint az utazás és gyógyszerköltségek. A betegbiztosító fizet anyasági- és táppénzt is. Az anyasági- és a táppénz legkisebb összegét azok kapják, akik nem rendelkeznek munkaviszonyból származó jövedelemmel. A dolgozók ezen juttatásainak összegét a fizetésük szabja meg. Az anyasági támogatást maximum 263 napig fizetik, melyet az apa is megkaphat.

Nyugdíjellátás

Finnországban két párhuzamos nyugdíjbiztosítási rendszer létezik: az állampolgári, illetve özvegyi nyugdíj, valamint a munkaviszonyon alapuló nyugdíjbiztosítás. Mindkét biztosítás finanszíroz életkor utáni, munkaképtelenség esetére, ill özvegység utáni nyugdíjat, valamint létezik karkedvezményes és részidőre szóló nyugdíj. Az állampolgári nyugdíjat minden Finnországban élő személy megkapja, függetlenül attól, hogy dolgozott-e, rendelkezett-e jövedelemmel, vagy fizetett-e társadalombiztosítási járulékot. A munkaviszonyon alapuló nyugdíj, minden, egykor foglalkoztatott rendelkezésére áll. A munkaviszonyon alapuló nyugdíj nagyságának meghatározásakor nincs határ, tehát a jövedelem alapján, egészen magas is lehet. Ilyen esetekben ennek megfelelően csökkentik az állampolgári nyugdíjat. Az állampolgári nyugdíjat adófizetésből, valamint a munkavállaló és a biztosított járulékaiból finanszírozzák. A munkaviszonyon alapuló nyugdíj a munkavállaló és a biztosított befizetéseiből tevődik össze.

Munkahelyi balesetbiztosítás

Minden dolgozó rendelkezik biztosítással munkahelyi baleset- és foglalkozási megbetegedés esetére. A mezőgazdaságban dolgozóknak saját biztosítása van. A betegápolás és a rehabilitációs költségek, melyek balesethez, vagy foglalkoztatással járó megbetegedéshez vezethetők vissza, valamint a jövedelem-kieséséből adódó kár megtérítése, táppénz és nyugdíj formájában kerül kifizetésre a balesetbiztosító által. Ezen juttatások magasabbak, mint az általános beteg-és nyugdíjbiztosítás kifizetései.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Munkanélküliek támogatása

A munkanélküli segély lehet anyagi alapjuttatás, vagy munkaviszonyon alapuló ellátás. Az alapjuttatás minden munkaképes rendelkezésre áll, függetlenül a korábbi foglalkoztatástól. Ebben az esetben meghatározott összegről beszélünk. A munkavállaláson alapuló juttatást a munkanélküli pénztár tagjai kapják. A tagság önkéntes. A munkanélküli támogatást adóból, valamint a munkaadó és a munkavállaló befizetéseiből finanszírozzák.

Családi pótlék

Családi pótlékot fizetnek a Finnországban élő gyermekek után. A negyedik gyermekig a családi pótlékot a gyermekek száma határozza meg.

Egyéb szociális támogatás

A Finnországban élők szociális támogatása nem csak az öt említett területet foglalja magában. Ezen kívül léteznek egyedül élőknek és családoknak, jelenlegi helyzetüktől függően különböző ellátások és juttatások. A szociális hálózat sok mindent magában foglal és csaknem minden életterületre kiterjed.

A társadalombiztosítás koordinálása

Az Európai Gazdasági Térséggel kötött szerződés alapján, Finnország már az EU csatlakozása előtt elfogadta az EU-nak a társadalombiztosításra vonatkozó jogszabályit.

Finnország számára a Közösségi jog átvétele egy koordinációs kapcsolatot jelent a többi EFTA országgal kapcsolatban.

Finnország kétoldalú megállapodások alapján a szerződő állam polgárainak ugyanazokat a társadalombiztosítási ellátásokat, juttatásokat biztosítja, mint a saját állampolgárai számára.

A finn állampolgárok más EU tagországokban ugyanazokat az ellátásokra és juttatásokra jogosultak, mint az adott ország polgárai, ugyanakkor más EU ország polgárai Finnországban jogosultak ugyanolyan feltételek alapján társadalombiztosítási ellátásra, mint a finn polgárok.

Rövid idejű tartózkodás esetére szóló betegellátásról Finnország szerződést kötött Magyarországgal és Ausztráliával.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

*Jövedelemtől és életkortól függő nyugdíj
Özvegyi nyugdíj, temetési segély, illetékes intézmények*

Nyugdíjbiztosítás

Életkor után járó nyugdíj

A nyugdíjkorhatár 65 év. Amikor az illető személy a 65. életévet betölti, akkor a rokkantsági vagy munkanélküliségi juttatás, valamint a karkedvezményes nyugdíj is öregségi nyugdíjjá alakul át. Ehhez külön igényt nem szükséges benyújtani.

A 60. életév betöltésekor a munkavállaló karkedvezményes nyugdíjat kaphat. Az ebben az esetben fizetett nyugdíj kiszámítása megegyezik az öregségi nyugdíj kiszámításával.

Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével a nyugdíj mértéke növekszik

Az a munkavállaló, aki az 58. életévét betöltötte, részidőre szóló nyugdíjat vehet igénybe, amely mellett részmunkaidőben munkát vállalhat, amennyiben más egyéb, törvény szerinti nyugdíj nem vonatkozik rá. Az özvegyi nyugdíjban részesülőkre is ugyanez vonatkozik.

♥ Munkaviszonyból adódó nyugdíj mértéke

A nyugdíj összegét leginkább a munkaviszonyban töltött idő mértéke, a fizetés nagysága és a születési év határozza meg. A foglalkoztatottsági kor 23-tól 65 évig tart, amely időszak képezi a nyugdíjfolyósítás alapját.

A munkaviszonyon alapuló nyugdíj összegét minden foglalkoztatási időszak utolsó négy éves időtartamának a két éves átlaga alapján állapítják meg. A magánvállalkozók nyugdíjának megállapításakor, a magán-tevékenység összidejének átlagos bevételét veszik alapul.

A nyugdíjigénykor minden foglalkoztatással eltöltött évben szerzett jövedelem 1,5 %-a képezi a nyugdíj mértékét. A munkavállalók esetében azon év elejétől, melyben a 60.-ik évét betölti, a nyugdíjigényt az éves jövedelem 2, 5 %-a teszi ki. A legmagasabb nyugdíjat 40 éves szolgálati idő esetén a munkabér 60 %-a teszi ki.

A munkaviszonyon alapuló nyugdíj ár- és bérindexhez kapcsolódik, amelyet a belépő átlagos bér- és áremelkedések alapján határoznak meg.

♥ Jogorvoslatok

A nyugdíjkérelmet annál a munkáltatónál kell benyújtani, ahol a munkavállaló legutoljára biztosítva volt.

Ha valakinek a foglalkoztatásból eredő nyugdíj megállapítását illetően kifogása van, az a Nyugdíjbizottsághoz fordulhat. A Nyugdíjbizottság döntései ellen a Nyugdíjbíróshoz lehet fellebbezni. A nyugdíjjal kapcsolatos másodfokú döntéseket a Nyugdíjbíróshoz hozza meg.

Az állami szektornak megvan a saját testülete, de a legmagasabb hatóság ebben az esetben is a Nyugdíjbíróshoz.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Életkor szerinti általános nyugdíj

A Finnországban élő személy a 65. életéve betöltése után általános nyugdíjra jogosult. A finn állampolgárok nyugdíjat igényelhetnek, ha a 16. életévük betöltése után legalább 3 évig Finnországban laktak. Más országok polgárai akkor tarthatnak igényt nyugdíjra, ha a nyugdíj megkezdése előtt 5 évig Finnországban laktak. Egy másik tagállamban élő munkavállaló általános nyugdíjat kap, ha a 16. életévének betöltése után legalább 3 évet Finnországban élt, vagy dolgozott.

Életkor szerinti nyugdíjat leghamarabb a 60. életév betöltése után lehet kérni, korkedvezményes nyugdíjként. A nyugdíj megkezdését azonban a 65. Év betöltése utánra is lehet tolni.

♥ Az általános nyugdíj mértéke, igénylése és jogi eszközök

Az általános nyugdíj egy alapösszezből és egy kiegészítésből tevődik össze. A kiegészítő összeget akkor fizetik, ha az illetékes személynek egyáltalán nem jár, vagy csak nagyon kevés munkaviszonyhoz kötött nyugdíjat kap. Az életkorhoz kötött nyugdíjba beletartozhat a családi pótlék, a házastárs utáni pótlék, ápolási segély, lakhatási segély és háborús veteránokat megillető járulék. A nyugdíj nagyságát az határozza meg, hogy az illetékes személy 16 és 64 éves kora között mennyi ideig élt Finnországban. 40 év ott tartózkodás esetén teljes nyugdíjat számolnak.

A korkedvezményes nyugdíj esetén az alapösszeg és a pótlék kevesebb.

Amennyiben a biztosított személy úgy dönt, hogy a nyugdíjba vonulást a 65.életéve utánra halasztja, akkor a nyugdíja is emelkedik.

Özvegyi nyugdíj és temetési segély

A jövedelem utáni nyugdíjrendszer

♥ Özvegyi nyugdíj

Özvegyi nyugdíjat lehet igényelni abban az esetben, ha a házasságot az elhunyt személy a 65. életéve betöltése előtt megkötötték. Bizonyos körülmények között a korábbi házastárs is igényt nyújthat be özvegyi nyugdíjra.

Közös gyermek esetén az özvegy nyugdíjat igényelhet. Amennyiben nincs közös gyermek, a következő előírások érvényesek:

- Az özvegy a házastársa halálakor 50 éves, vagy afeletti
- Az általános nyugdíj felett a törvény alapján, az özvegyre vonatkozik egy un. rokkantsági nyugdíj is .

Egyébként a házasságot meg kell kötni az özvegy 50. életéve előtt és legalább 5 évig házasságban kell élni.

Az 50. életév előtt történő újrَاهázasodás esetén az özvegyi nyugdíjtól elesik a házastárs.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

♥ Árvasági járadék

A 18 év alatti gyermekek árvasági járadékot igényelhetnek. Erre jogosult az elhunyt személy saját vagy örökbe fogadott gyermeke és az özvegy gyermeke (amennyiben egy háztartásban élt az elhunytal). A házasságon kívül született, vállalt gyermeket is ezzel egyformán kezelik. A fogadott gyermek számára nem jár juttatás.

♥ A juttatás mértéke

Az özvegyi ill. árvasági juttatás mértékét az elhalálozott személyre vonatkozó összeg határozza meg. A két juttatás együttes mértéke nem lépheti túl az elhunyt személynek járó nyugdíj összegét.

Az özvegy saját munkaviszonyhoz kötött nyugdíja befolyásolja az özvegyi nyugdíj mértékét.

♥ Igény benyújtása és jogi eszközök

Az igényt annál a nyugdíjfolyósító hivatalnál kell benyújtani, ahol az elhunyt személy utoljára biztosítva volt. A jogi eljárás megegyezik az életkor szerinti megállapított nyugdíjfolyósítási eljárás esetével.

Általános özvegyi nyugdíj és árvasági ellátás

A juttatást a Finnországban élt biztosított személy halála után, a Finnországban élő özvegy, illetve árva után folyósítják. Csak abban az esetben fizetik, ha az elhunyt személy halálának időpontjában Finnországban lakott és a 16. életéve után a törvényben előírt időtartamig Finnországban élt. Amennyiben az elhalálozott személy finn állampolgár volt, akkor legalább 3 évet kellett Finnországban eltöltenie. Más állampolgárságúaknak haláluk előtt 5 évet kell Finnországban élniük ahhoz, hogy hozzátartozóik jogosultak legyenek a fenti ellátásokra.

♥ Özvegyi nyugdíj

A házastárs halála után özvegyi nyugdíjat csak a következő feltételekkel folyósítanak:

- az elhunyt személy a házasságkötéskor 65 év alatti volt,
- az özvegy 65 év alatti és nem kap általános nyugdíjat,
- az özvegy a 16.életéve után a törvényben előírt időtartamig Finnországban élt,
- az özvegynek és az elhunyt személynek közös gyermeke van. Ha a házasságból nem született gyermek, a nyugdíjat csak akkor folyósítják, ha az özvegy a halál időpontjában az 50.életévét betöltötte, a házasságot pedig az özvegy 50.életévének betöltése előtt megkötötték, és a házasság legalább 5 évig tartott.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Azok az özvegyek, akik más tagállamok állampolgárai özvegyi nyugdíjat kaphatnak, ha az elhunyt személy legalább 3 évet Finnországban élt, vagy dolgozott. Az nem feltétel, hogy az özvegy Finnországban éljen. Az özvegy 6 hónapig azonnali juttatást kap, utána pedig ideiglenes juttatást. Az ideiglenes juttatás addig tart, amíg az özvegy betölti a 65.életévét és saját általános nyugdíjra lesz jogosult. A nyugdíjfolyósítást megszüntetik akkor is, ha az özvegy az 50.életéve betöltése előtt újra házasodik. Ekkor 3 évre szóló átalányt kap.

♥ Az özvegyi nyugdíj mértéke

Az özvegyi nyugdíj alapösszegeből és pótlékból áll. Az azonnali nyugdíj az alapösszeget és egy minimális pótlékot foglal magában. Az özvegy bevételeitől, vagyontól és családi körülményeitől függ, hogy jövedelemtől függő pótlékot kap-e. Az ideiglenes nyugdíj csak akkor tartalmazza az alapösszeget, ha az özvegy 18 év alatti gyermekkel rendelkezik.

A jövedelemtől, vagyontól, családi körülményektől és a megélhetési költségektől függően, az ideiglenes nyugdíj kiegészítő pótlékot és lakhatási hozzájárulást is tartalmazhat.

♥ Árvasági járadék

Árvasági járadékot az a 18 év alatti árva kap, aki a szülő halálakor Finnországban él, vagy a halált követő egy éven belül Finnországba költözik. A tanulók 20 éves korukig kapnak árvasági segélyt. A teljesen árvák, mindkét elhalt szülő után különálló járadékot kapnak.

Az árvasági támogatás alapösszeget foglal magában. Pótlékot abban az esetben fizetnek, ha a gyermek a munkaviszonyon alapuló nyugdíjfolyósítótól nem kap, vagy csak nagyon kevés járadékot kap.

♥ Igény benyújtása és jogi eszközök

A járadék iránti igényt a benyújtó lakhelye szerinti szociális biztosító hivatalnál, vagy a munkaviszonyon alapuló nyugdíjfolyósítónál kell benyújtani. Fellebbezéssel a felügyeletet ellátó hivatalnál lehet élni, melynek döntéseit a biztosítási bíróság előtt lehet megtámadni.

Halálozási támogatás

A törvény alapján az általános nyugdíjfolyósítón keresztül a Finnországban élt személy után halálozási támogatást folyósítanak abban az esetben, ha az elhunyt finn állampolgár, vagy más tagállam polgára. Ehhez legalább 3 évet kell Finnországban lakni. Más állampolgárságúak esetében ezt csak akkor fizetik, ha az elhunyt halála előtt legalább 5 évet Finnországban élt.

A halálozási támogatás átalányból áll. Nem befolyásolja, hogy az elhunyt a halála előtti évben általános nyugdíjat, vagy külföldről szerzett nyugdíjat kapott.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

♥ Igény benyújtása és jogi eszközök

A halálozási támogatás iránti igényt az elhunyt lakhelye szerinti szociális biztosító hivatalnál, vagy a munkaviszonyon alapuló nyugdíjfolyósítónál kell benyújtani. Fellebbezéssel a felügyeletet ellátó hivatalnál lehet élni, melynek döntéseit a biztosítási bíróság előtt lehet megtámadni.

További felvilágosítás

Szociális Biztosító:

00601 Helsinki
Koskelantie 5
PL 82

Egyéb kirendeltségek

00101 Helsinki
Nordenskiöldinkatu 12
PL 450

Központi Nyugdíjbiztosító

00521 Helsinki
Opastinsilta 7
PL 11

Munkaviszonyhoz kötött nyugdíjbiztosító

Eläke-Sampo

00026 Eläke-Sampo
Lapinlahdenkatu 1 B
PL 1

Eläke-Tapiola

02101 Espoo
Revontulentie 7
PL 30

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Eläke-Varma

00044 Eläke-Varma
Annankatu 18

Ilmarinen

00018 Ilmarinen
Eerikinkatu 41

Pensions-Alandia

22101 Mariehamn
Alandsvägen 31
PB 121

Verdandi

20101 Turku
Olavintie 2
PL 133

Képzőművészek Nyugdíjpénztára

00240 Helsinki
Palkkatilanportti 1
PL 20

Munkaviszonyon alapuló Nyugdíjpénztár

00241 Helsinki
Palkkatilanportti 1
PL 20

Mezőgazdasági Magánvállalkozók Nyugdíjpénztára

02101 Espoo
Revontuletie 6
PL 16

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Tengerészek Nyugdíjpénztára

00120 Helsinki
Uudenmaankatu 16 A

Egyházi Hivatal

00161 Helsinki
Satamakatu 11 A
PL 185

Kommunális Nyugdíjbiztosító

00101 Helsinki
Albertinkatu 34
PL 425

Állami Kincstár

00531 Helsinki
Sörnäisten rantatie 13
PL 77

Szociális biztonság / Létfenntartás

Finnország

Betegbiztosítás

*Állami betegápolás,
anyagi juttatások, táppénz*

Betegség és anyaság

Állami egészségügy

Minden Finnországban élő személy jogosult orvosi alapellátásra és kórházi ápolásra. Az anyagi juttatásokért a helyi hivatalok felelősek, melyet törvény szabályoz. Ezek a következőket foglalják magukban: egészségnevelés, orvosi ellátás, rehabilitáció, szellemi egészség támogatása, betegszállítás, fogorvosi ellátás, egészségápolás az iskolákban, munkahelyi egészségápolás valamint a megelőzés és a szűrővizsgálatok.

Az állami betegellátást túlnyomó többségben az egészségügyi ellátó helyek és a kórházak vállalják. Az anyagi juttatásokat elsősorban az igazgatási körzet lakosai számára biztosítja. Az egészségügyi ellátó helyek általános orvosi alapellátást végzik. Az egészségügyi ellátó hely orvosa, avagy a házi orvos utalja a betegeket szükség esetén a kórházba. Sürgős esetben a páciensek beutaló nélkül is mehetnek a kórházba. A szabad orvosválasztás a helyi hivataloktól és egészségügyi ellátó helyektől függően változó. A kórházak esetében általában nincs lehetőség a választásra, a legközelebb fekvő kórházat kell felkeresni.

Általában a finn egészségügyi ellátó helyek díjat számolnak fel. Ez évi 100 FIM vagy 50 FIM/alkalom, azonban évente csak az első 3 igénybevételért kell fizetni (összesen tehát maximum 150 FIM-et). A kórházakban az ambuláns ellátásért kell fizetni 100 FIM-et, az ápolási költség pedig 125 FIM/nap. A hosszú időt kórházban töltő betegek bevételük alapján fizetnek.

Betegbiztosítás: anyagi juttatások

Minden Finnországban élő személy tagja a betegbiztosítási rendszernek. A betegbiztosítás legfőképpen a magánterület anyagi juttatásait, ambuláns ellátást és a betegség utazási költségeit fedezi, valamint táppénzt, anyasági és apasági juttatást.

♥ Az orvosi és asszisztensi tevékenység, valamint a kivizsgálás és a kezelés díjai.

A betegbiztosítás magában foglalja a praktizáló orvos és a kisegítő személyzet díjának egy részét, a fizioterápiás költségeket, melybe beletartozik a pszichológusi és a laborasszisztensi tanácsadás, valamint az ideggyógyászat költsége.

Az orvosi költségek, valamint a kivizsgálás és kezelés díjtételeit hivatalos táblázat tartalmazza. Az orvosi díjak 60 %-át térítik a hivatalos díjtétel alapján. Kivizsgálási és kezelési költségeket esetenként a páciens saját befizetései alapján a hivatalos díjtétel 75 %-áig térítik meg.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A fogorvosi kezelés költségeit az 1956 után született személyek esetében fedezik. A hivatalos díjszabás a fogorvosi vizsgálatok és a megelőzési kezelés 90 %-át, egyéb kezelések 60 %-át foglalja magában. Az idősek számára a fogászati költségeket csak akkor térítik meg, ha ez a kezelés egy másik betegség megelőzéséhez szükséges.

♥ Gyógyszerek, kenőcskészítmények és klinikai készítmények

A betegbiztosítás minden, valamely orvos által betegség kezelésére felírt gyógyszert részben, vagy teljesen fedez. A gyógyszerek finanszírozásának módja három részre oszlik, melyeknél önrész-átalány létezik. A finanszírozás költségeit finanszírozási csoportok alapján osztják szét.

Továbbá a klinikai készítmények költségeit finanszírozzák, melyeket bizonyos súlyosabb betegségek kezelésére használnak, valamint a súlyos bőrbetegségek ápolására használatos krémkészítményeket.

Az orvos által felírt gyógyszerek esetében az 50 FIM-et (1995) meghaladó gyógyszer vásárlás alkalmával a biztosító a költségek felét téríti. Egyedi esetekben, súlyos vagy hosszan tartó betegség esetén 75 vagy 100 %-ot is térítenek.

A biztosított személy éves költségeinek van felső határa (3 158 FIM, 1995-ben). Minden ez összeg fölé eső részt a biztosító teljesen térít.

♥ Utazási költségek

Az egyes utazások során minden 45 FIM feletti önköltséget térítenek. Ide az orvosi vizsgálatra utazás, ill. a gyógyítást végző személy beteglátogatása.

A biztosított személy éves utazási költségeinek van felső határa (900 FIM, 1995-ben). Minden ez összeg fölé eső részt a biztosító teljesen térít.

♥ Kártérítési igény

A szociális biztosító intézet helyi hivatalában kell benyújtani a biztosítási igényt. Az üzemi pénztár tagjai pedig ettől kapják a térítést. A kártérítést az eset után fél éven belül kell folyósítani. A különleges gyógyszerkészítmények térítésére az igényt előre vagy a vásárlást követő 30 napon belül kell benyújtani. Az éves költséghatár fölé eső gyógyszer- és utazási térítést a naptárév vége után hat hónapon belül lehet benyújtani.

Betegbiztosítás: táppénz

A 16 és 64 év közötti foglalkoztatottak és a magán munkaezők táppénzt igényelhetnek. A táppénzfizetés a betegség 9. napja után jár és max. 300 munkanapra fizetik.

A táppénz mértékét általában a biztosított személy igazolt jövedelme határozza meg. Jövedelem igazolás nélkül minimális összeget jár a betegállományban lévő személynek, mely 1995-ben 65,90 FIM volt. A táppénz a fizetés max. 66%-át teheti ki és adóköteles jövedelem.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

♥ Pénzbeli juttatás szülők számára

Az anyák és apák igényelhetnek un. anyasági ill. apasági támogatást, valamint szülői juttatást. Ezt 263 munkanapra fizetik, ikerszülés esetén 60 munkanappal hosszabbítható.

Az anyasági támogatást az első 105 napra fizetik az anyáknak. Ennek igényelése a szülés előtt 30 - 50 nappal történik. Az ezt követő 158 munkanapra szülői juttatást folyósítanak az anya vagy az apa részére, attól függően, ki marad otthon a gyermekkel. Egyidejűleg mindkét szülő nem igényelhet támogatást. Az örökbe fogadást vállaló szülők is igényelhetnek támogatást, amennyiben az örökbe fogadás a gyermek 6 éves kora előtt történt.

Különleges anyasági támogatás igénylésére a terhesség folyamán akkor van mód, ha veszélyeztetett terhességről van szó, vagy az anya munkája vagy munkakörülményei: kémiai anyagok, sugárzás vagy fertőző megbetegedés miatt a terhesség veszélybe kerülhet. Akkor érvényes a juttatás, ha az anya munkáját más feladat végzésével nem tudja helyettesíteni.

Az apák támogatást igényelhetnek az anyasági juttatás és a családi pótlék mellett 6 napra. Újszülött esetében az apának még további 6-12 munkanapot fizetnek.

A támogatások mértékét ugyanúgy határozzák meg, mint a táppénz esetében, a minimális összeg azonban magasabb. (78,30 FIM). Az egyik szülő különleges támogatást is igényelhet, ha a gyermek ápolása, a kórházi szülés vagy a különleges otthoni körülmények ezt szükségessé teszik. Ez általában gyermekenként és naptári évenként max. 60 munkanapot tesz ki. Mértékét a táppénzhez hasonlóan a jövedelem határozza meg.

A családi pótlék és a többi anyagi juttatás is adóköteles.

♥ Juttatások igénylése

A szociális biztosító intézet helyi hivatalában kell benyújtani az igényt a támogatásokra. Az üzemi pénztár tagjai pedig ettől kapják a térítést. Az anyasági támogatást a szülés előtt két hónappal, az apasági juttatást pedig az igényelt időszak előtt két hónappal kell benyújtani. A családi pótlékra szóló igényt a juttatás igénybe vétele előtt egy hónappal kell beadni.

♥ A betegbiztosítással kapcsolatos panaszbejelentés

Betegbiztosítással kapcsolatos témákban ellenvetéssel lehet élni. Az ellenvetést az illetékes körzet szociális biztosító bizottsága dolgozza fel, melynek döntését a felügyeleti hivatal támadhatja meg.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

*Adatok az orvosi ellátáshoz,
orvosi és kórházi költségek privát ellátás esetén*

Orvosi ellátás

Az orvosi alapellátást egészségügyi központokban végzik, melyek a népegészségről szóló törvény alapján, az önkormányzatok, vagy önkormányzati szövetségek alá tartoznak. A szakorvosi ellátás és a járóbeteg-ellátás az állami kórházakban áll a betegek rendelkezésére. Az egészségügyi ellátás célja, hogy minden lakó számára, függetlenül lakhelyétől és gazdasági körülményeitől, átfogó orvosi ellátást nyújtson.

Az egészségügyi központokban orvosok, ápolók, és más egészségügyi személyzet dolgozik. A szolgáltatásokhoz tartozik még az orvosi kezeléseknél a labor- és röntgenvizsgálat és a fizioterápia. Ezek költségeinek csak kis részét viseli a beteg. Magasabb az önrész a kórházi tartózkodás költségei és a gyógyszervásárlás esetében, amennyiben a betegség nem hozható összefüggésbe súlyosabb fertőző betegségekkel, vagy megbetegedésekkel.

Az ingyenes fogorvosi ellátást kevés alapintézkedésre korlátozzák és csak a 12 év alattiak számára finanszírozzák teljes körűen. A díjak mértékét az önkormányzat szabja meg.

Finnországban 21 kórházi kerület található, melyekben rendelőintézettel ellátott központi kórház látja el a speciális klinikai tevékenységet. Öt központi kórház egyetemen működik, melyek feladata a képzés, a kutatás és oktatás is. Ezeket az intézményeket kb. 400 egyéb kórház (ötvenezer ágyal) egészíti ki.

Az anyák és gyermekek orvosi ellátására különleges egészségi intézményeket üzemeltetnek. Ezekben a nők a terhesség alatt rendszeres vizsgálatra járnak. Szülés után ezek a különleges egészségügyi központok veszik át a gyermek ellátását, majd a beiskolázás idején az iskolai egészségügyi ellátási rendszerhez utalják őket. A különleges egészségügyi központok ingyenes szolgáltatásai közé tartozik a tanácsadás gyermekápolási és nevelési témákban.

A kommunális és egészségügyi szolgáltatásba beletartozik minden Finnországban élő személy. Az egészségügyi ellátás igénybevételének nem feltétele az igénylő foglalkoztatottsága, vagy finn állampolgársága. Az orvosi juttatások igénybevételéhez szükséges a társadalombiztosítási kártya, mely minden lakos számára beszerezhető a helyi társadalombiztosítási irodákban.

Diákok számára megvan a lehetőség arra, hogy a szolgáltatásokat 16 egészségügyi központban vegyék igénybe, melyek a Hallgatói Egészségápolási Alapítvány tart fenn. A megelőző egészségápolás mellett orvosi, pszichológiai és fogorvosi ellátást kínálnak ambuláns betegek számára. A tanulók által fizetett hallgatói tagdíj tartalmaz az egészségápolási díjat. Ezen tagdíj fizetésével a tanulók hozzájárulnak az egészségápolási költségeik egy részéhez. A díjat egyénenként csak a szak- és fogorvosi konzultációért, vagy speciális kezelésekkért számolnak fel (pl. pszichológusi és logopédusi terápia).

Az egészségügyi központok szolgáltatásait magán-orvosi intézetek széles választéka egészíti ki.

Ide tartoznak az egyéni praxisok és a privát kórházak.

Összesen több mint 13 ezer orvos, és mintegy 4600 fogorvos dolgozik. Az egy orvosra jutó betegek átlagos száma 379, az egy fogorvosra jutó betegek átlagos száma pedig 1099.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Orvosi és kórházi költségek

Magán-orvosi kezelés költségei

Általános orvos

Konzultáció a rendelőben	150 FIM
Beteglátogatás	300 FIM

Szakorvos

Konzultáció a rendelőben	250 FIM
--------------------------	---------

Fogorvos

Ellenőrző vizsgálat	240 FIM
Fogtömés	300 FIM
Foghúzás	350 FIM
Állkapocs-röntgenfelvétel	500 FIM

Kórházi költségek (naponta)

1 ágyas szoba	1800 FIM
2 ágyas szoba	1300 FIM

Ezen összegek nem tartalmazzák az orvosi honoráriumot.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Munkanélküli biztosítás

A munkanélküliek biztosítási rendszerének átfogó reformja

1997. január 1-jén a finn munkanélküliek biztosítási rendszerében jelentős változások történtek. Az 1996 év végéig érvényes rendszer célja az volt, hogy az átmeneti munkahelyvesztés miatti jövedelem kiesést kompenzálja.

A jelenlegi foglalkoztatási helyzetet tekintve azonban ez nem optimális.

A reform központi kiindulási pontja az a gondolat volt, hogy a passzív díjjuttatás súlypontját a munkakeresők aktív közreműködésével és a végzettségük alapján a munkaerőpiac követelményeinek megfelelően alakítsák át. Ezzel azt kívánják elérni, hogy az aktív munkahely keresés vonzóbbnak bizonyuljon, mint a passzív várakozás arra, hogy megérkezzen a munkanélküli segély.

A várakozási idő csak mintegy öt – hét napig tart, az igénybe vételig pedig az előző foglalkoztatási időtartamtól függően hat – tíz hónap telik el, az összeg jövedelemhez kötött része a munkanélküliség megkezdése előtt közvetlenül kerül elszámolásra. A munkanélküli támogatás elszámolási módszerében és az igénybevétel időtartamában is változások történnek.

Változik a munkatámogatási törvény is; a korlátozások, melyek korábban a 20 év alatti képesítés nélküli fiatalokra vonatkoztak, a jövőben minden képesítés nélküli 24 év alatti számára érvényesek. Ezzel egyidejűleg a munkanélküliségi támogatás szükségességének vizsgálatát enyhítették.

A munkanélküliek biztosításának változásai főképp a juttatás nyújtásáért felelős szervezeteket érinti; a munkanélküli pénztárt és az Állami Nyugdíj Hivatalt.

Mivel a jövőben a munkanélküliség helyzetén gazdaságilag javítani kell, ha egy munkanélkülinek sikerül munkát találnia előreláthatólag a feketegazdaság munkaerőpiaci részaránya is csökkenni fog. Ezek a változtatások azt is megcélözzák, hogy a visszaélések lehetőségeit szűkítsék.

A munkanélküliek biztosítási rendszere szerkezeti reformja mellett, aktív intézkedéseket is bevezetnek azok számára, akik vagy a régi rendszer, vagy a változások miatt veszélybe kerülnek, a munka világából ne legyenek kizárva. Ennek érdekében kifejlesztettek egy „foglalkozás-elosztó rendszert” pl. a munkahelyen rotációs szabadság, és kiegészítő jövedelem részmunkaidőért.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A munkanélküliségi biztosítás Finnországban

Biztosítási rendszer

Törvényes munkanélküliségi biztosítás

Érvényességi terület

Munkavállalók és önállóak 17 és 64 év között, kiegészítő pénztárak a keresetfüggő befizetések esetén.

Finanszírozás

■ **Munkavállaló**

Kiegészítő pénztár: a bruttó kereset 1,5 %-a

■ **Munkaadó**

Kiegészítő pénztár: a bérösszeg 1,6 millióig: 1 %, efelett 4 %.

■ **Állam**

Alapbiztosítás teljes mértékben, kiegészítő pénztárak: deficit esetén.

Járulékszámítási határ

Nincs

Szolgáltatások

■ **Munkanélküli – pénz**

- Minimális biztosítási idő: 26 hét foglalkoztatottság az utóbbi 24 hónap alatt (önállóak: 24 hónap az utolsó 48 hónap alatt)
Maximális életkor: 65 év
- Várakozási napok
7 munkanap
- Időtartam
500 naptári nap a négy előző naptári éven belül – 57-től 60 éves korig

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

- A munkanélküli – pénz mértéke
  - Járadék
  - Az utolsó 24 év (AN) keresete, illetve az utóbbi 12 hónap (önállóak esetén) (Maximum.....tól)
(Nincs határ)
  - Mérték
Alapösszeg: 40 DM* naponta, kiegészítő pénztár: + 42 % (20 %, ha a kereset a 3565 DM átlagot túllépi). Kiegészítés gyermekek számára 8 DM (egy gyermek) és 15 DM (három gyermek esetén)

- Részmunkanélküliség
  - Fogalom, illetve a szolgáltatás előfeltétele: minimum egyhatoddal megrövidített munkaidő. Előfeltétel ugyanaz, mint a teljes munkanélküliségnél.

  - A támogatás mértéke
A munkaidő megrövidítésének megfelelő munkanélküli – pénz arány.

- Családi pótlék
18 év alatti gyermekek: 8 DM (egy), 12 DM (2), 15 DM (3 és több gyermek) naponta.

- Munkanélküli segély
  - Jogosultak
azok a munkanélküliek, akik a biztosítás előfeltételeit nem, vagy a továbbiakban nem tudják teljesíteni.

  - Előfeltételek
5 várakozási nap, 5 hónap várakozási idő a pályakezdők esetén. Az igényjogosultság megvizsgálása – beleértve a vagyoni helyzetet.

  - Időtartam
határidő nélküli

  - A munkanélküli segély mértéke
    - juttatott végkielégítés
    - pótlék
450 DM naponta 495 DM havi kereset esetén (egyedülállóak), illetve 1665 (házasok, minden 18 év alatti gyermeknél a járulék 210 DM-ig emelkedik). Ezen felül csupán 10 DM / nap

- Rendkívüli szociális segély (minimum biztosítás)

- Adózás
  - teljes mértékben adóköteles
  - adómentes létfenntartási minimum (évente) nincs

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

A létfenntartás költségei

Létfenntartási költségek egyetemi, főiskolai hallgatók számára

A tartózkodási engedélyhez igazolandó 5100 euró/tanulmányi év jelzi azt, hogy milyen magas költségekkel kell a Finnországban tanulmányi célokkal tartózkodóknak számolniuk. A hallgatók havi létfenntartási költsége Finnországban - finn vélemények szerint - mintegy 700 euró. A posztgraduális tanulmányokat folytatók ösztöndíjért folyamodhatnak a Finn Nemzetközi Mobilitási Központ (CIMO) tartózkodásuk idejére. Az EU-tagországozból érkező hallgatók számára meghatározott körülmények között (amennyiben a tanulmányok megkezdése előtt legalább két évig Finnországban éltek vagy szüleik Finnországban dolgoznak) adott a lehetőség a Hallgatói Pénzügyi Segélyközpont (KELA) fordulni.

Nagyjában és egészében a létfenntartási költségek Finnországban valamelyest kedvezőbbek, mint a szomszédos Svédországban, mindenesetre magasabbak, mint Németországban.

Lakáskörülmények

A legtöbb külföldi hallgató Finnországban a költségkedvezményes diákokthonokban lakik, bár különösen a déli ipari körzetekben és a fővárosban privát lakásbérleti lehetőségek is bőségesen rendelkezésre állnak.

Külföldi hallgatóként már otthonról is meg lehet pályázni egy **diákokthoni helyet** a tanulmányok székhelyén a Finland's Student Housing Ltd. (SOA Oy) Diákokthoni Férőhely Közvetítőtől (www.soa.fi). A pályázó ezt követően megkapja a pályázati dokumentumokat, amelyeken fel kell tüntetni a kívánt szoba vagy apartman méretével és felszereltségével kapcsolatos igényeket. A havi bérleti díj diákokthoni szobában 170 euró körüli összeg. A diákokthonok legtöbbször nagyon jól felszereltek közösségi helyiségekkel, konyhával, mosókonyhával és természetesen szaunával. A saját beépített szauna időközben a bérelt lakások standardjához tartozik Finnországban. A kedvezményes bérleti díjak a **szabad lakáspiacon** 350 euró körül kezdődnek havonta, az ipari körzetekben és a fővárosban azonban ennél lényegesen magasabbak lehetnek. Általában gyakorlat a több hónapos havibér kaució és az ügynöki díj fizetése. Kínálatokat ugyanakkor a helyi újságok apróhirdetéseiben is lehet találni.

Néhány egyetemi városban a diákszövetség, a diákegyesület, vagy a község is fenntart saját **diákokthont**. Erről az illetékes egyetem külügyi hivatala tud felvilágosítást adni. Az ösztöndíjasok vagy a cserehallgatók elhelyezése a gyakorlatban a vendéglátó egyetem vagy főiskola, illetve a megfelelő csereszervezet feladataihoz tartozik.

Orvosi ellátás

A **társadalombiztosítási rendszer** Finnországban a következő területeket fogja át: egészségügy- és anyavédelem, nyugdíjak, munkanélküliségi- és munkaképtelenségi biztosítás, családi támogatások.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Mindez financiálisan három lábon áll: a munkaadók és a munkavállalók járulékai, illetve az állami ráfordítások az adóbevételekből. Ebből tartják fenn a korházakat és a nyilvános egészségügyi központokat (*terveyskeskus/hälsostation*), amelyekhez a finnek betegség esetén mindenekelőtt fordulnak.

A külföldi hallgatók ugyanakkor – mint tartósan Finnországban lakással nem rendelkezők – ebbe az ellátásba nincsenek besorolva, és ebből következően nem részesülnek az állam valamennyi szociális szolgáltatásából. Számukra az egyik lehetőség, amely nyitva áll az a Finnországban ugyancsak működő **privát biztosításügy**, a másik lehetőség a diákszövetség tagdíj-hozzájárulása mellett egy diákegészségügyi szolgáltatáshoz (*Ylioppilaiden terveydenhoitosäätö YTHS*) megfelelő járulékbefizetés. Ez megtalálható minden felsőoktatási intézményi székhelyen, mint önálló diákegészségügyi központ, ellátási és kezelési intézményekkel felszerelve az orvosi, a pszichológiai és a fogorvosi kezelés érdekében. Ezenkívül a normális rendelési időben a hallgatók – szükséges esetben – a legközelebbi egészségügyi központhoz is fordulhatnak. Az EU országokból érkezett külföldi dákok számára ezek igénybevétele akkor is szabadon megtörténhet, ha hazájukban betegbiztosítottak, és ezt Finnországban az otthoni betegpénztár E-111 vagy E-109 formanyomtatvánnyal igazolni tudják. Finnországgal fennáll egy betegbiztosítási megállapodás, amelynek értelmében az állampolgárnak a kiutazás előtt egyedi esetben saját betegbiztosítójánál viszontbiztosítást kell kötni, amely azt tartalmazza, hogy Finnországban a felmerülő szolgáltatásokat tényszerűen átveszik.

Pénz- és bankrendszer

Finnország 1995-ben csatlakozott az Európai Unióhoz. Az északi államok közül az egyetlen ország volt, amely 2002 elején az eurót, mint nemzeti valutát bevezette. Addig a finn márka (FIM), mint nemzeti valuta működött. A váltókurzust az euróhoz 6:1 körüli arányban rögzítették.

A finnek nemcsak az új technológiák fejlesztésében vezetők az Internet korszakában, hanem saját termékeik legszorgalmasabb hasznosítóihoz is tartoznak. A finn bankoknak teljes szolgáltatásaik lebonyolítására az on-line is rendelkezésre áll. Jelenleg ugyanakkor nem megoldható egy folyószámla megnyitása és vezetése Németországból. A legszélesebb szolgáltatással rendelkező pénzintézetekhez tartozik a Merita, az Aktia, és az Osuuspankki. A különböző hitelkártyákat Finnországban szélesebb körben és gyakrabban elfogadják és alkalmazzák, mint Németországban.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

*Képzés és oktatásfinanszírozás,
képzési támogatás felnőttek számára,
munkaerő képzési támogatás*

A létfenntartás költségei

A képzés finanszírozása

A képzés finanszírozására Finnországban általános támogatási rendszer létezik. Ezen keresztül a tanulók bizonyos szociális kedvezményeket kapnak. Ide tartozik a szakképzési intézményekben pl. ingyenes oktatás, ingyenes ebéd, utazási kedvezmények.

A felnőttképzést támogató intézkedéseket az utóbbi években célirányosan építették ki.

Az általános képzéstámogatási rendszer

→ Állami képzési támogatás

A létfenntartás céljából az oktatás időtartamára állami képzéstámogatási rendszer létezik, mely a tanulmányok támogatásából és kedvezményes kölcsönökből áll. A tanulmányi támogatást nem kell visszafizetni, melyet a gyermekek száma és a lakhatás költségei növelhetnek. A tanulmányi kölcsön egy államtól kapott banki hitel, melyet a képzés befejezése után bizonyos időn belül vissza kell fizetni. Az állam a kamatok bizonyos részét a tanulmányok alatt magára vállalja.

Különösen a fiatal tanulók esetében a képzési támogatás nagy része tanulmányi kölcsönből tevődik össze. Általános képzési támogatás 1991.tavasza kb. 2000 FIM-et tett ki havonta, melynek kb. $\frac{3}{4}$ -e tanulmányi kölcsönből származott.

→ Képzési támogatás felnőttek számára

A felnőtt tanulók számára kiegészítő támogatás létezik, melyet az állami képzési támogatással együtt lehet igénybe venni. Ez szabály szerint a 30 év felettiekre érvényes. Ha az állami felnőttképzési támogatás alsó korhatárát lejjebb viszik, akkor ez a támogatás a 25-29 évesekre is kiterjed. Ezen támogatási rendelkezésekkel a felnőtt tanulók jövedelem-kiesését próbálják határok között tartani.

A felnőttképzési támogatás általában 2 évig tart, és egy képesítés megszerzésére szól. Ez alatt a tanulónak nincs jövedelme. Támogatást kap, melyet a képzés befejezése után nem kell visszafizetni.

A felnőttek számára is léteznek szociális tanulói kedvezmények. A tanulmányi intézmények a felnőttképzés területén tandíjat szedhetnek. Az utazási kedvezményeket sem minden esetben térítik.

→ Munkaerőképzési támogatás

A munkaerőképzési támogatás megszerzésének feltétele, hogy a tanuló a képzést munkaügyi központon keresztül pályázza meg. A szükséges képzés költségeit a munkaügyi központ fedezi. A támogatás a munkanélküli segély alapösszegének felel meg. A tanulók képzéssel összefüggő szociális kedvezményeket kapnak, pl. étkezési hozzájárulás.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

*Szállásköltségek, lakástulajdon, bérlet,
rezsi és létfenntartás*

Szálláslehetőségek

Tulajdonjog

Finnországban tulajdon alapvetően az állampolgárságtól függetlenül külön engedély nélkül szerezhető. Kivételt képeznek azonban azok a személyek, akiknek Finnországban nincs lakhelyük és korábban legalább 5 évig nem is volt. Ilyen esetben az ingatlan vásárlásához az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzat engedélye szükséges.

> Helsink-i térség ingatlanjai

Családi ház: 700.000 – 2.000.000 FIM
Kb. 120 m²

A beszerzési költséghez számolnak a vételáron kívül még számos mellékköltséget. Az ingatlanadó a vételár 4-6 %-a. A közvetítésért a vételár 3- 5 %-át számolják fel. Ide tartozik még az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés illetéke, a nyilvánosan rendelt tanúk költségei, a forgalmi adó, jelzálogkölcsön költségei.

Az ingatlan-tulajdonosoknak éves tulajdonadót kell fizetni. Ennek összege az ingatlan nagyságától függően eltérő (0,2 – 0,8 %).

Lakásbérlet

Mivel a lakások mintegy 80 %-át a tulajdonos használja, a bérlakás kínálat viszonylag alacsony. Lakáskeresés esetén tanácsos a helyi újságokat tanulmányozni, vagy saját hirdetést feladni finn, vagy svéd nyelven. A közvetítőn keresztüli lakáskeresés nem elterjedt. Az állami lakáshivatalok kínálata - mely a szerényebb jövedelemmel rendelkezőknek szól – meglehetősen korlátozott.

A lakásokban és házakban általában található beépített konyha és szekrények, sokszor szauna is.

> Havi lakbérek Helsink-i térségben, m² ár alapján

Családi ház (kb. 120 m²) 50-100 FIM

Lakás	
4-5 szobás, bútorozatlan	42-51FIM
3 szobás, bútorozatlan	45-51FIM
2 szobás, bútorozatlan	57-60FIM
1 szobás, bútorozatlan	60-70FIM
1 szobás, bútorozott	80-120FIM

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Helsinkitől távolabb a lakbérek általában 30%-kal alacsonyabbak. A főváros vonzáskörzete mintegy 150 km hosszúságban húzódik.

Közvetítői díjként általában egy havi bérleti díjat számolnak. A kaució pedig egy - három havi díjat jelent. A fokozatos fizetésbe rendszerint nem mennek bele. Sokkal inkább érvényesül a lakbérszerződés, mely a bérleti díj emeléseket csak kis mértékben és az inflációtól függően teszi lehetővé.

Lakásbérlet

Mivel a lakások mintegy 80 %-át a tulajdonos használja, a bérlakás kínálat viszonylag alacsony. Lakáskeresés esetén tanácsos a helyi újságokat tanulmányozni, vagy saját hirdetést feladni finn, vagy svéd nyelven. A közvetítón keresztüli lakáskeresés nem elterjedt. Az állami lakáshivatalok kínálata - mely a szerényebb jövedelemmel rendelkezőknek szól – meglehetősen korlátozott.

A lakásokban és házakban általában található beépített konyha és szekrények, sokszor szauna is.

> Havi lakbérek Helsink térségben, m² ár alapján

Családi ház (kb. 120 m ²)	50-100 FIM
Lakás	
4-5 szobás, bútorozatlan	42-51FIM
3 szobás, bútorozatlan	45-51FIM
2 szobás, bútorozatlan	57-60FIM
1 szobás, bútorozatlan	60-70FIM
1 szobás, bútorozott	80-120FIM

Helsinkitől távolabb a lakbérek általában 30%-kal alacsonyabbak. A főváros vonzáskörzete mintegy 150 km hosszúságban húzódik.

Közvetítői díjként általában egy havi bérleti díjat számolnak. A kaució pedig egy - három havi díjat jelent. A fokozatos fizetésbe rendszerint nem mennek bele. Sokkal inkább érvényesül a lakbérszerződés, mely a bérleti díj emeléseket csak kis mértékben és az inflációtól függően teszi lehetővé.

Energia és vízellátás

> Áram

Az északi, leglakatlanabb országrészekről eltekintve, a lakosság áramellátása teljesen biztosított. A hálózati feszültség 220 Volt váltóáram, a frekvencia 50 Hertz.

Szociális biztonság / létfenntartás

Finnország

Költségek:

	Lakás	Családi ház
Havi alapösszeg:	450 FIM	660 FIM
Ár kWh szerint		
Nappali	0,48 FIM	0,48 FIM
éjszakai	0,22 FIM	0,22 FIM

> Víz

Ivóvíz óriási mennyiségben és kiváló minőségben áll rendelkezésre országszerte. Alapdíjat nem kell fizetni.

Ár m³ –ként 4,02 FIM

A vízért helyenként átalányt fizetnek. Általában ez havi 100 FIM személyenként.

> Lakás rezsi

Gáz

Havi alapdíj 500 FIM

Ár m³ –ként 25 FIM

> Központi fűtés

A lakbér rendszerint tartalmazza az olaj tüzelésű központi fűtés díját.

Telefon

Új bekötés 280 FIM

Havi alapdíj 30-80 FIM

Helyi beszélgetés (7 perc) 0,484 FIM

Hétköznapokon 17-7 óra között, valamint hétvégén kedvezményesebb.

Országon belüli távolsági beszélgetés percdíja

Hétköznapokon 8-17 óra között 0,37 FIM

5-20 óráig és hétvégén 0,19 FIM

a többi időben 0,16 FIM